

Komentarz do zbiorczego pakietu raportów z realizacji celów
Fundusz Małych Projektów – edycja 2000
dla Programu Phare CBC Polska-Niemcy / Phare CBC w Regionie Morza Bałtyckiego

Liczba złożonych raportów

W ramach Funduszu Małych Projektów dla programów Phare CBC w Regionie Morza Bałtyckiego oraz Phare CBC Polska-Niemcy w edycji 2000 zrealizowano łącznie 44 projekty. Do biura Stowarzyszenia Gmin Polskich Euroregionu Pomerania złożone zostały – rok po zakończeniu realizacji – raporty z osiągnięcia celów 42 projektów (wykaz raportów dla obu linii budżetowych w załączeniu). Pomimo pisemnych i telefonicznych monitów do dnia sporządzenia niniejszego zestawienia, do biura SGPEP nie przesłano raportów z realizacji celów 2 projektów:

- nr 13/N/00 pt. *VI Euroregionalny Bieg Uliczny "O sztachetkę – Płoty 2002* (wnioskodawca: Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Płotach),
- nr 27/N/00 pt. *„Info-Broker” – Szkolenie zawodowe dla bezrobotnych absolwentów uczelni wyższych* (wnioskodawca: Stowarzyszenie Salon Szczeciński).

Z informacji uzyskanych bezpośrednio u obu beneficjentów wynika, iż nieprzedłożenie raportów związane jest ze zmianą miejsca pracy osób pełniących funkcję koordynatorów projektów. Dużym utrudnieniem dla obu beneficjentów stała się konieczność przygotowania raportów przez pracowników wcześniej nieoddelegowanych do realizacji projektu.

Stopień poprawności sformułowanych celów i wskaźników

Fundusz Małych Projektów w edycji 2000 był pierwszym, w którym wprowadzono system wskaźników dla produktów i celów realizowanych projektów. Tak w przypadku projektów wdrażanych w ramach linii budżetowej Phare CBC w Regionie Morza Bałtyckiego (brak informacji o wskaźnikach w fiszce projektowej), jak i linii budżetowej Phare CBC Polska-Niemcy, w ogromnej większości przypadków konieczne stało się ponowne opracowanie wskaźników dobranych przez beneficjentów. W razie braku wskaźników lub sformułowania ich w sposób niewłaściwy, beneficjent zobligowany został do ich zmodyfikowania.

Największe problemy zaobserwowano w odniesieniu do:

- korelacji wskaźnika z założonym celem projektu,
- zaplanowanego systemu pomiaru wskaźnika (mierzalność, obiektywizm),
- określenia mierzalnej i obiektywnej wartości wyjściowej wskaźnika.

Poziom trudności w sformułowaniu właściwych wskaźników obrazuje fakt, iż nawet – w drodze wielokrotnych konsultacji z pracownikami Biura SGPEP – wielu beneficjentów nie było w stanie wypracować optymalnego zestawu wskaźników. W pewnym stopniu ma to swoje uzasadnienie w specyfice Funduszu Małych Projektów. Z uwagi na różnorodność realizowanych w jego ramach projektów nie istnieje zamknięty katalog wskaźników. To z

kolei przekłada się na trudności w wypracowaniu obiektywnego i skutecznego systemu sprawozdawczości.

W drodze udostępnienia przez Władzę Wdrażającą przykładów celów i wskaźników dla Funduszu Małych Projektów, beneficjenci uzyskali jednak podstawową wiedzę na temat konstruowania wskaźników dla produktów i celów realizowanych projektów. Również Biuro SGPEP – w oparciu o materiały Władzy Wdrażającej – udostępniło w swym serwisie internetowym opracowanie dotyczące wskaźników. Przekazane w przystępnej formie informacje, ilustrowane przykładami wskaźników dla konkretnych przedsięwzięć usystematyzowały wiedzę wnioskodawców. Przyczyniły się jednocześnie do stałego pogłębiania znajomości tej problematyki wśród wnioskodawców. Wyraźne obserwowalne było to jednak dopiero w dłuższej perspektywie czasu – już w odniesieniu do Funduszu Małych Projektów, edycja 2001 i 2002.

Efekty realizacji Funduszu Małych Projektów w edycji 2000

Przedłożone raporty pozwalają stwierdzić, iż realizacja projektów w obu liniach budżetowych Funduszu Małych Projektów, edycja 2000 w Euroregionie Pomerania, przyniosła trwałe efekty w preferowanych przez Fundusz obszarach działalności. W ujęciu sumarycznym efekty wdrażania Funduszu Małych Projektów w edycji 2000 można zobrazować m.in. następującymi danymi:

- 8 – ilość przedsięwzięć transgranicznych, które doczekały się swojej kontynuacji,
- 82 – łączna ilość podpisanych porozumień i nawiązanych kontaktów transgranicznych,
- 120 000 – szacunkowe określenie przyrostu liczby turystów na obszarze polskiej części Euroregionu Pomerania,
- 3 200 000 – przybliżona ilość odwiedzin w serwisach internetowych funkcjonujących w ramach realizowanych projektów.

Tylko w jednym w przypadku (projekt nr 6/B/00) żaden z założonych wskaźników celów nie został osiągnięty. Wynika to jednak ze specyfiki projektu oraz charakteru dobranych wskaźników. Ich pomiar będzie możliwy dopiero w okresie 5-8 lat od zakończenia projektu. W przypadku pozostałych projektów, przynajmniej jeden z założonych wskaźników został osiągnięty.

Najczęstszym rodzajem wskaźnika, stosowanym przez beneficjentów, był wskaźnik ilościowy, łatwy w doborze i późniejszym pomiarze (np. liczba turystów, widzów, uczestników kolejnych edycji przedsięwzięć). W zdecydowanej większości wskaźniki tego typu były osiągane, w części projektów – uzyskane wskaźniki wyższe były od zakładanych. Pewne wątpliwości budzić może jedynie stopień obiektywności i weryfikowalności źródeł pomiaru wskaźników ilościowych.

Wśród wskaźników, których realizacja napotykała stosunkowo największe trudności, na plan pierwszy wysuwają się te, które związane są z:

- instytucjonalizacją nawiązanej współpracy – problemy z podpisaniem porozumień, umów, stworzeniem wspólnych instytucji i stałych gremiów,

- udziałem partnera zagranicznego – niższa od planowanej skala zaangażowania partnera (w tym również frekwencyjna),
- kontynuacją przedsięwzięcia w przyszłości.

Trudności w uzyskaniu niniejszych wskaźników są w pewnej mierze uzasadnione niemożnością zapewnienia środków na kontynuację przedsięwzięć lub na rozwijanie współpracy z partnerami zagranicznymi, np. poprzez częstsze bezpośrednie spotkania.

Przedstawione powyżej długofalowe efekty realizacji projektów, jak również istniejące problemy we współpracy transgranicznej dobitnie potwierdzają dalszą celowość funkcjonowania Funduszu Małych Projektów.

Szczecin, 31 stycznia 2005 r.

sporządził: Marcin Szmyt